

וארטים לפרשת השבוע

יט א. זאת חקת התורה וגו'. וברש"י לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל לומר מה המצווה הזאת לפיכך כתב בה חקה גזירה היא מלפני, אין לך רשות להרהר אחריה. וצ"ב הרי אומות העולם שואלים שאלה של טעם ובמקום לענות להם אומרים גזירה היא מלפני. וי"ל, אומר הכת"ס, דוודאי הטעם הוא כמו שרש"י מביא לקמן לפי שחטאו בעגל ולכן תבוא האם ותקנח צואת בנה וע"י פרה אדומה אנחנו מכפרים על העגל. אך לכאורה קשה הרי כבר נהרגו בחטא העגל כל החוטאים וא"כ מה צריך עדיין כפרה על אותו חטא? וי"ל, ע"פ הרמב"ן, שבחטא העגל נהרגו רק 3000 האנשים שחטאו בפועל בחטא העגל אבל אלו שלא עבדו בפועל אלא רק חשבו לעבוד לא נענשו. והנה בע"ז נענשים אף על מחשבה ואלו שחשבו עדיין לא נענשו, והם צריכים כפרה ע"י הפרה. וכעת מובן כל המהלך: אומות העולם שאלו מה צריך כפרה על חטא העגל הרי כבר נענשו כל החוטאים בעגל? והתירוץ על זה הוא שזאת גזירה שאין להרהר אחריה, היינו שבע"ז אסור להרהר ועל ההרהור באה הפרה לכפר.

יט א-ב. וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר. זאת חוקת התורה אשר ציוה ה' לאמר. הקשו המפרשים מדוע חזר הכתוב שוב על המילה לאמר הלה בתחילה ה' דיבר למשה ואהרן לאמר, וא"כ למה נאמר אח"כ זאת חוקת התורה לאמר? וי"ל דהנה מצינו שכל פעם שמזכירים חטא העגל זה גורם קטרוג לעם ישראל (פרקי דר"א פ"ד ובעוד מקומות) וא"כ השטן ואומות העולם שואלים כל הזמן את ישראל מה המצווה הזאת, למרות שהם ידעו את טעמו של רבי משה הדרשן שהובא ברש"י והם שאלו רק כדי שעם ישראל יענו וכך ייעשה עליהם קטרוג. אמר להם הקב"ה כששואלים אתכם תאמרו חוקה שחקקתי וגזירה היא שאין לך להרהר אחרי, ולכן כתב זאת חוקת התורה לאמור, והיינו שיאמרו שזה היא חוקה ולא יענו את הטעם של רבי משה הדרשן. ולפי"ז יובן מה שכולם מתקשים מדוע זה חוקה הרי יש לזה הטעם של רבי משה הדרשן שזה הולך על חטא העגל, אלא התשובה שאמנם יש הטעם הנ"ל אבל לא כדאי להזכיר אלא לומר שזה חוק. אורח לחיים. עו"ל שמרומז כאן כמו השיטה שמובאת בשו"ע תרפה שיש חיוב מדאורייתא לקרוא פרשת פרה, וזמ"ש אשר צוה ה' לאמור, דהיינו שיאמרו אותה.

יט ב. ויקחו אליך פרה אדומה. יש לעיין מה משמעות תוספת המילה "אליך"? וי"ל, אומר רבי חיים אבולעפיא ע"פ הרמב"ם פרה אדומה א, שאין לוקחים עגלה ומגדלים אותה, אלא פוסק לבעלים דמים בעודה עגלה והיא נשאת אצל הבעלים עד שתהיה פרה ואז לוקחים אותה אליך. וא"כ י"ל שכוונת התורה ויקחו אליך פרה שבשעה שאתה לוקח אליך היא תהיה פרה ולא עגלה.

יט ז. וכבס בגדיו הכהן. בפסוק י להלן מופיע וכיבס האוסף את אפר הפרה את בגדיו. ויש להקשות מדוע בכהן כתוב וכיבס בגדיו ולא את בגדיו. וי"ל ד'את' הוא לרבות, ובזר שייך לרבות בו את בגדיו את הטפל לבגדיו כמבואר בתורת כהנים (ר"ש פ"ק דכלים מ"ג) דחיבורי בגדיו כגון טבעות וכדו' ג"כ טמאים. ובכהן ד"ז לא שייך כי הוא עובד בבגדי לבן שאין להם שום חיבורים. טעמא דקרא.

יט יג. כל הנוגע במת בנפש האדם אשר ימות. יש להקשות למה נכפל מת אשר ימות. וי"ל שרש"י כאן הביא מחז"ל בנפש זה רביעית הדם והיינו שרביעית דם מהמת מטמא, ולכאורה היה מקום לומר אם רביעית הדם מהמת מטמא כ"ש רביעית דם מהחי מטמא, לכן כתב הכתוב כל הנוגע במת עצמו, ובנפש האדם והיינו בדם האדם וזה רק אשר ימות, משא"כ דם אדם חי לא מטמא. נחלת צבי.

כ א. ותמת שם מרים ותקבר שם. אמרו חז"ל במוע"ק למה נסמכה מיתת מרים לפרה אדומה לומר לך שמיתת צדיקים מכפרת כפרה אדומה. ראיתי ביאור יפה לדברים מרבי נתן גשטטר שמבאר הדברים כך: הנה מצינו שצדיקים אינם מטמאים במיתתם (מובא בתוס' כתובות קג:) וזמ"ש פרה אדומה מסלקת טומאת מת והוא כמו במיתת צדיקים שאין טומאת מת. ולפי"ז יובן ההמשך 'ותמת שם מרים' ופרש"י אף היא בנשיקה מתה, כי הטעם שצדיקים אינם מטמאים כי אין מלאך המוות במיתתם אלא הם מתים בנשיקה, וד"ז ילפינן מזה שנסמכה מיתת מרים לפרה למד שמיתתה אינה מטמאה כי היא מתה בנשיקה ולא ע"י מלאך המוות שאז כן היתה נטמאת.

כ א. ויבאו בני ישראל כל העדה מדבר צין וגו' וישב העם בקדש. למה כתוב כאן וישב העם ולא כתוב כמו בכל המקומות ויחנו בני ישראל. וי"ל שבקדש איתא שישבו 19 שנה כמבואר בדברים א' מו: וישבו בקדש ימים רבים כימים אשר ישבתם. ואומר שם רש"י שבקדש היו 19 שנה כמו כל המקומות ביחד שנשעו וחנו וכו' ביחד 19 לכן כתוב וישב כי היתה ישיבה ארוכה.

כ ד. ולמה הבאתם את קהל ה' וגו' למות שם אנחנו ובעירנו. שואל רבי ישראל סלנטר, אדם הולך למות, הוא חושב על הבהמות שלו? וי"ל ע"פ הסיפור הידוע במעשה דאלכסנדר מוקדון, שאמר אם יורד אצלכם גשם זה בגלל הבהמות, כי אתם לא ראויים לכך, וכמ"ש אדם בגלל בהמה תושיע ה'. וכל זה אם העונש על האדם, אבל בעונש על מקום לא עוזר שהבהמה לא צריכה להיענש, וא"כ הכל מובן, התלונה שלהם היתה למה הבאת אותנו אל המקום הזה שאפי' הבהמות לא עוזרות שבגללן יהיה לנו מים.

כ ה. לא מקום זרע ותאנה וגפן ורימון. יש להקשות למה מנה רק את החמש מינים הללו (זרע כולל חיטה ושעורה) ולא מנה את ב' המינים הנותרים של שמן ודבש? וי"ל שה'מין' היה טעמו לשד השמן וכצפיחית בדבש, וא"כ זה לא היה חסר להם ולכך לא התלוננו ע"כ. (מרבי נתן גשטטנר ורבי יונתן דיויד)

כ יא. ודיברתם אל הסלע.. וירם משה את ידו ויד את הסלע פעמים. המפרשים כאן התקשו בשתי שאלות א. למה משה הצטווה לדבר אל הסלע בשונה מבפרשת בשלח (שמות יז ו) ששם הצטווה משה והכית בצור. ב. מדוע משה היכה פעמיים. מתרץ ע"כ רבי מאיר אריק הנה הקב"ה אמר למשה בסוף ימיו על מי מריבה שהוא ייענש על אשר מעלתם בי בתוך בני ישראל (דברים לב נא) ויש להקשות היכן משה מעל? וי"ל שמה שהשתמש במטה של אהרן כשהכה על הסלע (מדרש רבה יח) והנה מטה אהרן היה קדוש מאז שפרח בו ציץ אחרי הסיפור עם קרח בפרשה הקודמת וא"כ יש מעילה בהכאה עמו, לכן ציווה הקב"ה לדבר לסלע בשונה מ'בשלח' שעדיין המטה של אהרן לא התקדש ושם הוא ציווה להכות, ולכן גם כאן המים לא יצאו בהכאה הראשונה כדי שלא יהנו חלילה מההקדש, ופעם שניה כבר אין מעילה כי אין מועל אחר מועל בהקדש (מעילה יט) ולכן היה צריך להכות פעמיים.

כ יז. נעברה נא בארצך לא נעבור בשדה ובכרם ולא נשתה מי באר דרך המלך נלך לא נטה ימין ושמאל עד אשר נעבור גבולך. יש לבאר את הפסוק הזה כך: הנה מצינו בב"ב נד: נכסי עכו"ם הם כמדבר וכל המחזיק בהן זכה בהן, ומחזיק היינו נעל גדר פרץ. ולכן כך אמרו בני"י נעברה נא בארצך, דרך העברה בעלמא באופן שאין שהות לנעול לגדור ולפרוץ, ואח"כ אמרו לא נעבור בשדה ובכרם, משום דקי"ל המפצל זמורות הגפן וכו' אם דעתו לעבודת האילן קנה, וזהו שאמרו לא נעבור בשדה ואז לא יהיה להם מהיכן לקצוץ, ועוד אמרו לא נשתה מי באר כלומר שרק יקנו ולא ישתו בשביל שלא יוכח שהארץ שלנו, דרך המלך נלך והיינו שלא נטה ימין ושמאל ואז נקנה לשיטת ר"א בב"ב ק. הלך בה לארכה ולרחבה קנה מקום הילוכו, ואת זה לא נעשה. פני דוד.

כא ה. נפשנו קצה בלחם הקלוקל. פרש"י שהתלוננו על המן שמכניס ולא מוציא. יש להקשות מדוע התלוננו ע"ז רק כעת בסוף הארבעים שנה? וי"ל שכל המי' שנים בשביל לעשות צרכיהם הם היו צריכים לצאת חוץ לעננים שהוא טירחה גדולה מאוד (כמבואר ביומא פה) לכן לא התלוננו. אבל כעת שאהרן נפטר ונסתלקו ענני הכבוד הם כבר רצו לקנות אוכל רגיל מתגרי הנכרים כמבואר ביומא שם כי אז כבר בית הכסא סמוך על שולחנם לכן כעת התלוננו. ולכן גם כעת הקב"ה שלח את הנחשים השרפים כדי שיצטרכו את ענני הכבוד שעד היום היו להם והרגו את כל המזיקים. ואם יהיו להם עננים שוב לא ירצו את הלחם הקלוקל וכנ"ל. תורת משה לחת"ס.

כא ה. וידבר העם וגו' ונפשנו קצה בלחם הקלוקל וישלח ה' בהם את הנחשים. הם טענו כלפי שמים שנמאס להם מהמן כי הוא מקולקל. ומסביר רש"י לפי שהמן נבלע באברים ואמרו עתיד המן שיטפח באברינו... כלום יש ילוד אשה שמכניס ואינו מוציא? ע"כ טענתם. מה עשה הקב"ה שלח בהם את הנחשים. ולכאורה קשה. א. מה הקשר בין העונש לבין מה שהם טענו, מה המידה כנגד מידה בזה? וע"כ מה טענתם כלום יש ילוד אישה שמכניס ואינו מוציא, הרי יש את היתוש שמבואר בגמ' בגיטין נו. שהיתוש הוא ברייה קלה שמכניס ואינו מוציא. וי"ל ע"פ הגמ' בשבת עז ב: כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא ברא לבטלה, יתוש לנחש היינו מי שנשך אותו נחש כותש יתוש ומניח במקום המכה ומתרפא. לפי"ז מובן הכל. הם טענו שיש להם לחם קלוקל שמכניס ואינו מוציא ואין כזאת בריה. לכן שלח הקב"ה את הנחש ועי"ז הם יצטרכו להזדקק ליתוש ואז הם יראו שיש בריה כזאת וזה לא לחם קלוקל. רבי יוסף ענגיל.

כא ו. וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים. יש להעיר מה זה הלשון וישלח, הול"ל ויביא את הנחשים וינשכו את העם? וי"ל דאיתא בב"ק טז. תוד"ה ונחש, דנחש למרות שאינו נהנה בנשיכתו חשיב רגל ופטור ברה"י כיוון דאורחיה בהכי ולא חשיב כקרן ע"ש. ובב"ק ב. איתא ושלח זה הרגל וכה"א משלחי רגל השור והחמור, ומכיוון דנשיכת הנחש הוי רגל נקט וישלח לרמז דהוא רגל.

שם. יש להקשות מדוע כאן שנתאוו לאוכל רגיל נענשו בנחשים. ואילו לעיל יא ד בקברות התאוו שנתאוו ג"כ נענשו הבשר עודנו בין שיניהם ויד ה' בהם מכה רבה מאוד, מדוע עונשים שונים על אותו עוון? וי"ל דהתם בבעלותך הם היו יוצאי מצרים ובאמת נתאוו על מה שאכלו במצרים, נמצא שחטאם היה באמת תאווה לכן נענשו בעונש הבשר בין שיניהם ויד ה' אותם מכה רבה. אך כאן מדובר שכבר מתו כל עולי מצרים כדפרש"י לעיל כ א ואלו שגדלו במדבר מעולם לא ידעו מה זה תאווה אכילת אוכל רגיל וחטאם הוא רק חטא הלשון שדיברו על המן שהוא קלוקל ועל חטא הלשון נענשים בנחשים, וד"ז מבואר ברש"י שכתב שהיה זה חטא של הוצאת דיבה. חבצלת השרון.

כא ח והיה כל הנשוח וראה אותו וחי. וקשה הא כל והיה, הוא שמחה, ואיזה שמחה יש בנשיכת נחש, כך שואל המשך חכמה, והוא גם מתרץ, שגם מי שהיה חולה במחלה אחרת, ניצל ע"י הנחש, אם היה ננשך, לכן, והיה, הוא לשון שמחה. **אותו רעיון** יש ברמב"ם פיהמ"ש על פרה ג' ט'. שיש מעלה מיוחדת למי שנמא

ונטהר ע"י הזאת פרה, שאם לא נטמא אז הוא טהור מדין חזקה, (וזו הנהגה אבל לא הכרעה) אבל אם נטהר ע"י הזאה, אז התורה מעידה עליו שהוא טהור..

כא ט. ויעש משה נחש נחושת וגו' והביט אל נחש הנחושת וחי. איתא בגמ' שלושה דברים עשה חזקיהו המלך והודו לו ואחד מהם שכיתת את נחש הנחושת לפי שהיו טועים אחריו, ויש להקשות מדוע לא כיתת משה את נחש הנחושת שלא יכשלו אחריו בהמשך? וי"ל דאיתא בברכות י. שחזקיהו לא רצה לשאת אישה כי ראה ברוה"ק שאמור לצאת ממנו בנים לא ראויים, ואמר לו ישעיה בהדי כבשי רחמנא למה לך, והיינו אתה עושה את שלך ומה שהקב"ה עושה אחי"כ זה לא תפקידך. ולפי"ז י"ל שמשה לא רצה לעשות דבר מליבו לשרוף ולבער מה שציווה ה' לעשותו ואי משום שישראל יטעו בו בהדי כבשי דרחמנא ל"ל, אבל חזקיהו שהלך לשיטתו שלא סבר כך בברכות י. לכן הוא כיתת את נחש הנחושת. חת"ס.

כא יב- יג. משם נסעו ויחנו בנחל זרד, משם נסעו ויחנו מעבר ארנון. יש להקשות מדוע כאן שינה הכתוב וכתב משם נסעו בשונה מכל המסעות שאמר ויסעו? וי"ל, אומר האור החיים, שכל המסעות היו ע"פ העננים שהובילו אותם ולא נסעו מעצמם, משא"כ הכא שנסעו ע"פ משה ולא ע"פ הדרכת העננים לכן כתב משם נסעו. וראיה לדברים מחומש דברים ב יג דכתיב שם שהקב"ה אמר עתה קומו ועברו לכם את נחל זרד, ובפסוק כד כתב קומו סעו ועברו את נחל ארנון, חזינן שזה היה רק ע"פ משה, כי אם הענן הולכים בשביל מה הוצרך משה לומר להם קומו. והטעם לזה הוא משום שזה היה אחר מיתת אהרן שענני כבוד הסתלקו וחזרו רק מאוחר יותר בשביל משה.

כא יד. את והב בסופה. בגמ' בברכות נד מסופר (הובא ברש"י כאן) שכשעברו ישראל בנחל ארנון, האמוריים הכינו להם שם מארב בדרך הצרה שבין שני ההרים שישראל היו אמורים לעבור שם. אבל מכיוון שהארון שהלך לפני מחנה ישראל היה מיישר להם את כל השטח, שני ההרים הללו התחברו זה לזה והפכו למישור וכל האמוריים שהתחבאו במארב, נמחצו למוות והיה דמם זורם בנחלים. והיו שני מצורעים ישראלים, בשם את והב, שהלכו בסוף מחנה ישראל וראו את הדם וסיפרו על הנס הגדול שהתרחש שם בלי שישראל בכלל ידעו עליו. וזה מה שנאמר בפסוק 'את והב בסופה' שהשניים הללו שהיו בסופה של השיירה גילו וסיפרו את הנס שהיה ומיד קמו ישראל ואמרו שירה. והנה בעיון קצר בתרגום הוא מבאר ביאור אחר על את והב בסופה שזה הולך על ים סוף וכו'. וקשה מה היה אכפת לתרגום לפרש כמו שמבואר בחז"ל. וי"ל ע"פ הגמ' במגילה ג. שהתרגום - אונקלוס הגר אמרה מפי רבי אליעזר. ורבי אליעזר סבירא ליה שבמסע בני ישראל זבין ומוצרים היו מותרים במחנה ישראל ולכך את והב לא הלכו בסוף המחנה. ואילו הסוגיה בברכות הולכת לפי רבנן דס"ל ש'מצורעים אסורים במחנה ישראל' ולכן את והב כן הלכו בסוף המחנה.

כא לד. ויצא עוג מלך הבשן וגו'. ויאמר ה' אל משה אל תירא אותו. כתב רש"י שהיה משה ירא להילחם עם עוג שמא תעמוד לו זכותו שסיפר לאברהם על חטיפת לוט, שנאמר ויבא הפליט, הוא עוג שפלט מהרפאים, ויגד לאברהם. פעם ניגש אחד מגדולי הציוניים ששנה ופירש לאחד מחשובי הרבנים ושאלו לאמור מדוע הם שונאים למדינה הרי הם מחזיקים הישיבות בתקציבי עתק, ואפי' אם אין כוונתם לטובה הא בעוג נחשב לזכות מה שגרם להצלת לוט ואע"פ שכוונתו היתה לרעה כי חפץ שאברהם ימות במלחמה והוא יישא את שרה. והשיב אותו רב שלא כתוב שמשה אהב את לוט אלא פחד ממנו.

מאמרי מוסר וסיפורים מענייני הפרשה

שכר מצוה: בפרשתנו על כן יאמרו המושלים באו חשבון בואו ונחשוב חשבונו של עולם, שכר מצוה כנגד הפסדה. בסיפור של עוג מלך הבשן מובא שמשה פחד מעוג. אמר לו הקב"ה אל תירא אותו כי בידך נתתי אותו וכו'. הרמב"ן מקשה האם משה פחד מבשר ודם הרי משה רבינו הוא שהזהיר את ישראל אל תיראו ואל תערצו מפניהם והוא גם האשים אותם בחטא המרגלים בזה שפחדו להיכנס לארץ מפני גבורתם של יושבי הארץ לא תערצו ולא תיראו מהם. ה' אלוקיכם הוא ילחם לכם". אם כן מדוע משה מפחד מעוג, עד שהקב"ה אומר לו אין לך מה לפחד ממנו, כי בידך נתתי אותו? מתרץ הרמב"ן שמשה פחד מהזכויות של עוג שבשעתו תרם להצלת לוט בן אחי אברהם, ולכן זכה עוג לשכר עבור מצוה זו, לאריכות ימים של מאות שנים. וכשאמר לו הקב"ה למשה להילחם איתו, פחד משה שלא יוכל לנצחו, מחמת הזכות הזו, עד שאמר לו הקב"ה אל תירא אותו כי בידך נתתי אותו שכבר קיבל את כל שכרו המגיע לו על מצוה זו. אומר הרב שך: משה רבינו פחד, שזכות זו, שבא ואמר לאברהם כי נשבה אחיו היא זכות גדולה, יותר מזכותם של עם ישראל כולו, עם יהושע ושבעים זקנים. נורא הדבר. זכות כזו של שיחה נאה שעל ידו נגרמה טובה, יכולה לעמוד לו נגד זכותם של כל כלל ישראל. במשפטי ה' יש לכל חלק של מצוה, או שיחה נאה, את שכר המצוה שעושה, והמצוה אינה מונעת את העונש על עבירה. וכשנתבונן במצוה הזאת שעשה עוג, רואים, שכל כוונתו לעבירה ולא למצוה. מבואר במדרש (עיין ברש"י שם). שכל כוונתו של עוג היתה לרעה, כדי שאברהם אבינו יצא למלחמה וימות, שהרי אין לו סיכוי לנצח כאלו מעצמות, וכשימות אברהם במלחמה, הוא ישא לאשה את שרה. אומר הדעת זקנים מבעלי התוס': כיון שסוף כל סוף, באה זכות הצלת לוט על ידו, היה משה ירא פן תעמוד לו אותה זכות, אע"פ שכוונתו היתה לרעה. כמו שמצינו שבזכות מב' קרבנות שהקריב בלק, זכה

ויצאת ממנו רות, אף על פי שבלק נתכוון לרעה, לקלל את עם ישראל, מכל מקום כיון שהקריב קרבן לכבוד הקדוש ברוך הוא, זכה ויצאה ממנו רות. רואים מה החשיבות של כל מצוה שאדם עושה, כמה שכר הוא יקבל על כך, גם אם הוא התכוון לדבר רע ולבסוף יצא מזה דבר טוב, וכ"ש אם כל כוונתו לשם שמים. **בפרשתנו** מסופר על פטירת מרים שבעקבות כך לא היה מים. כי היה הבאר בזכות מרים שנאמר (שמות ב) ותייצב אחותו מרחוק. והנה כתבו התוס' (סוטה יא. ד"ה מרים) שמרים המתינה למשה כשליש שעה או כרבע שעה. ובזכות ה-20 דקות הללו עם ישראל המונה מיליוני אנשים, זוכה לשתות מים מבארה של מרים, במשך כארבעים שנה. כמה צריך להעריך ולייקר כל מצוה קלה, שאין לשער מתן שכרה, ואין לתאר עוצם פעולתה לו ולעם ישראל. **בגמרא** סנהדרין מסופר שנבוכדנצר רץ ארבע פסיעות, ומיד בא המלאך גבריאל, ועצר אותו, שלא ימשיך לרוץ. אמר החפץ חיים, באמת לא רץ נבוכדנצר אלא שלש פסיעות, וכשהחל לפסוע את הפסיעה הרביעית, בא גבריאל והעמידו, כך שלא פסע פסיעה שלימה, אלא מחציתה בלבד. בכך ביאר החפץ חיים, באיזו זכות זכתה ושתי למלך לאחר שמלכו אבותיה, שלשת המלכים: נבוכדנצר, אויל מרודך, ובלשצר, שלהם הגיעה המלכות בזכות שלושת פסיעותיו של נבוכדנצר שרץ לכבוד ה' יתברך, ואילו מלכותה של ושתי הגיעה לה, בשביל מחצית הפסיעה הרביעית של נבוכדנצר, לפיכך לא מלכה אלא זמן קצר, ובמקומה מלכה אסתר שהצילה לאחר מכן את כלל ישראל מגזרתו של המן. כמה חיזוק יש במאמר זה, שאפילו על חצי פסיעה מקבל האדם שכר למעלה. **הנה** אם היינו מחזירים זאת לעצמנו, איזו שמחה והשתוקקות היתה לנו בעת שהיינו הולכים לבית הכנסת או לבית המדרש. לו יצויר שהיה אדם עומד בפתח בית המדרש, והיה מחלק שטרות של כסף בסכומים נכבדים עבור כל פסיעה ופסיעה שאדם הלך, איך היינו נראים אז, והרי זו האמת, מחלקים שכר רב יותר מאשר כסף על כל פסיעה וחצי פסיעה. (אוצרות התורה לך לך). מסופר על רבי שמואל גרינמן שבמלחמת העולם הראשונה, שאל את החפץ חיים אם יש איזושהי דרך לפרוט שכר מצוות תפילין של יום אחד למטבעות של עוה"ז, כדי לפרנס באותו שכר את יהודי העיר עד יעבור זעם המלחמה? אמר לו החפץ חיים: דע לך שהקב"ה לא יקבל מידך את התשלום הזה. כי שכר של מצוות תפילין יום אחד, זה שכר עצום מאוד ולא תוכל לתאר לך, והוא לא יסכים לקחת ממך צ'ק כזה גדול ועצום לקנות דבר שלעומתו נראה פעוט מאוד. משל למה הדבר דומה: לאדם שנכנס לקנות לבנו סוכריה, ומשלם לחנווני בצ'ק של אלף דולר, החנווני עם כל רצונו הטוב למכור את סחורתו ולהרוויח בה, ידחה את הצעתו של האב, מסיבה פשוטה מאד, אין לו לתת לאב עודף, והטירחה שבה יתרוצץ לחפש מאן דהוא שיוכל לפרוט לו את אלף הדולר לפרוטות, והאם יש אדם כזה בסביבה הקרובה שמעונין בכלל לפרוט כספו. לכן לא יסכים בורא עולם להצעתך, לזון את אנשי העיר ראדין במצוות תפילין של יום אחד, מסיבת ערכה הרב והעצום. **רבי משה פיינשטיין** היה אומר: נתאר לעצמנו, משאית אחת מלאה בזהב ובאבנים טובות ומרגליות, כמה שוויה? מיליארדים. ולידה עוד משאית, ולידה עוד משאית, עד שנמלא את כל חלל העולם במשאיות אלו. ועדיין שכר של מצוה יותר מכל העושר הזה.

בדבר חשיבות של מצוה קלה כהכנה לכבוד שבת מובא בילקוט אוהב ישראל: משל לעשיר אחד שירד מנכסיו. מצבו הכלכלי הידרדר והוא איבד את כל ממונו עד שנעשה לעני המחזר על הפתחים. הוא הלך מעיר לעיר, ובכל מקום פשט את ידו לנדבה, בהיותו הולך בדרך הגיע פעם העני להר אחד. טיפס על ההר ולפתע נתקל מבטו במשהו נוצץ המונח על הארץ. התכופף ולעיניו נגלו הרבה אבנים קטנות ונוצצות. יופיים של האבנים שבה את לבו, אסף מהן הרבה ושם בתרמילו. המשיך בדרכו ומשאו על כתפיו, והשק הכבד העיק עליו מאוד. בקושי הצליח לגרור את רגליו, חש שאינו יכול יותר לשאת את תרמילו העמוס. מה עשה? זרק אבנים אחדות מתוך השק, והמשיך בהליכתו, אבל משאו המשיך להכביד עליו, ואז השליך עוד אבנים מתוכו, כך הלך וזרק אבן אחר אבן. לבסוף הגיע אותו אביון אל עיר אחת ונתארח אצל מלמד עני, האורח היה עייף מאוד, אך רעבונו הציק לו וחיפש בתרמילו אולי ימצא בו איזה מטבע שאפשר לקנות בו דבר מאכל להשביע רעבונו. תוך חיפושו מצא אבן יפה אחת שנותרה אחרי שהשליך את כל האבנים. הוא סבר שאין ערך רב לאבן הזאת, אבל מכיוון שלא מצא בשקו אף פרוטה החליט לנסות למכור את האבן, אולי יקבל בעדה משהו. פנה העני לבעל הבית ושאלו לאן יוכל לפנות בהצעתו למכירת האבן? כשראה המלמד את האבן הנוצצת בידו, אמר לו: בא עמי אל סוחר יהלומים, כי דומני שערכה של אבן זו גדול מאוד. צחק ההלך לשמע הדברים אלו, וסירב ללכת עמו, כי חשב שאין לאבן כל ערך. מה תוכל להפסיד? הפציר בו בעל הבית, בא וניגש אל סוחר היהלומים ונשמע מה בפיו. לאחר שכנועים הסכים העני ושניהם הלכו אל סוחר היהלומים. כשהראו לסוחר את האבן קפץ הלה ממקומו מרוב התפעלות והכריז: נותן אני לך אלף זהובים תמורת אבן זו. מששמע העני דברים אלו נותר מוכה תדהמה ולא ידע מה להשיב. כשראה זאת הסוחר, סבר שאין הוא מסכים לסכום המוצע, וקרא מיד מוכן אני להוסיף עוד אלף, כך העלה הסוחר את הסכום מרגע לרגע, והגיע עד מחיר גדול מאוד שהציע תמורת האבן. לסוף נפל האביון על הארץ והחל תולש שערותיו מראשו, וקורא בקול מר: אבנים כה רבות כאבן זו היו בידי והשלכתי אותן כדבר שאין לו ערך, אוי!! מה גדול הפסדי. כך הוא הנמשל בקשר להכנות שבת, הסביר הרב מאפטא, אדם שמצחצח נעליו לכבוד שבת מקבל שכר כה גדול בעולם הבא, ואז הוא מצטער ובוכה, דברים כה רבים היו בידי לעשותם לכבוד שבת ואני זלזלתי בהם, ולא

ידעתי מה רב שכרם. וזה כוונת המדרש מה יפו פעמיך בנעלים הה"ד (ישעיה כב יב) "ויקרא ביום ההוא לבכי ומספד ולקרח ולחגור שק" שכשיראו מה השכר עבור מצוה קלה זו צחצוח נעלים יהיה בכי ומספד על כל אותם מצוות שזילזלו בהם. (מקראי קודש).

אשת הגר"א היתה אוספת צדקה בכל ערב שבת כדי לחלק את המעות למשפחות נצרכות להוצאות שבת. והיתה מתלווה עמה אשה אחת. שתי נשים אלה סיכמו ביניהן בתקיעת כף, שמי שתסתלק ראשונה מן העולם תבוא אל חברתה בחלום לספר לה מה נעשה בדינה בעולם הבא. חברתה של אשת הגר"א נפטרה ראשונה, וכעבור זמן באה אליה בחלום ואמרה לה: אין לי רשות לגלות לך מהנעשה בשמים, אך היות והבטחתי בתקיעת כף לבוא אלייך לפיכך הרשוני מן השמים לגלות לך דבר אחד. אם את זוכרת, פעם אחת הלכנו שתינו לאסוף כסף לצרכי צדקה, ובדרך ביקרנו אצל אשה פלונית כדי להתרימה ולא מצאנוה בביתה והמשכנו בדרכנו. לאחר זמן קצר ראינו אותה באה לקראתנו כשהיא פוסעת בקצה השני של הרחוב, ואז את הורית באצבע ואמרת הנה היא לנגדנו, ועברנו לצידו השני של הרחוב והתרמנו אותה לצרכי המצוה. ובכן דעי לך שכל פסיעה ופסיעה רשומה על שם שתינו בשווה, אולם לזכותך בלבד רשומה אותה הוראת אצבע בה הפנית את תשומת ליבי לאותה אשה, ודבר לא נאבד! רבי משה שטרנבוך כתב: שמעתי מרבי יחזקאל אברמסקי שהוא ראה את המעשה הנ"ל בפנקס הח"ק. **על** רבי יחזקאל אברמסקי מספר תלמידו רמ"מ שולזינגר פעם אחת שלח אותי רבי יחזקאל לקנות בולים בדואר בשביל מעטפה של כספי צדקה שרצה לשלוח ע"י הדואר. ואמרתי לרבנו הלא יכול אני לקחת אתי את המעטפה לדואר, ולהדביק עליה את הבולים שאקנה ולשלוח שם בדואר? והשיב לי רבנו על זה בסיפור הידוע מאשת הגר"א שהלכה לגבות לצדקה עם עוד אשה ובשמים נרשם לזכותה גם תנועת היד שעשתה לסימן. ואמר רבנו: לכן רוצה אני להדביק בעצמי את הבולים על המעטפה, מפני שגדול כל כך כח הזכות של כל פעולה שעושים בזה... **בספר טובך יביעו** מובא מעשה במשגיח כשרות בבית ההארחה של המושב שורש שבהרי ירושלים, שנהג לארגן מדי יום ביומו מנין לתפילת מנחה בבית המרגוע. והנה אירע יום אחד שהיה חסר עשירי למנין. המשגיח יצא החוצה ופגש חקלאי אשר מראהו כשל יהודי פשוט לכל דבר. כשהציע לו להצטרף למנין, לא ידע האיש מה הוא שח ומה פירושו של המושג מנין. לאחר שהסביר לו את גודל חשיבות המצוה, נאות להיכנס לבית הכנסת. לפני שהקהל התחיל להתפלל, נכנס בחור דתי לבית הכנסת, ומכיון שהיו כבר עשרה מתפללים גם בלי החקלאי, יצא הלה את בית הכנסת והלך לביתו. עברו כמעט עשר שנים מאז המקרה, המשגיח עזב מזמן את בית ההארחה ועבר להתגורר בבני ברק. באחד הלילות הוא ראה בחלומו את החקלאי שהצטרף למנין ופניו קורנות, האיש סיפר לו, שעזב את העולם לפני כחודש ואין לך מושג איזה שכר קיבלתי בשמים על שהסכמתי להשלים לכם את המנין. הנפטר הוסיף ואמר: שבזכות המצוה ההיא שקיים, נתנו לו הזדמנות להתגלות אליו בחלום, ולבקש ממנו שילך אל בנו יחידו המתגורר בירושלים, חילוני גמור, וישכנע אותו לומר עליו קדיש. הוא מסר את כתובתו המדויקת של הבן. והמשגיח הנפעם אכן מצא את הכתובת, קיים את בקשתו והצליח לשכנע את הבן לומר קדיש על אביו. מה עשה אותו חקלאי! בסך הכל הביע הסכמה ונכונות להצטרף למנין, ואיזה שכר קיבל על כך, כוח לפעול שבנו יסכים לומר קדיש עבורו.

מעשה נפלא מהאדמו"ר מטשרנוביל: הרב יצחק אייזנבך נולד למשפחה ירושלמית חרדית נודעת. בשחר ימיו היה איצ'ליה ילד פעיל ועליו שהפך את רחובות העיר וסמטאותיה למגרשי משחקיו ותעלוליו. היה זה ביום השבת בשעות אחה"צ, איצ'ליה עשה את דרכו אל הכותל המערבי כשהוא חולף בעיר העתיקה דרך רובע מאוכלס בערבים. לפתע צדו עיניו מטבע זהב נוצצת על הקרקע בצד. ערכה של מטבע כזה היה רב עד מאוד, גדולה היתה הדחקות בביתו, והילד התרגש מן האפשרות הטמונה במציאה זו לסייע למשפחתו המתלבטת קשות בכלכלתה. היטב זכר איצ'ליה שעקב קדושת השבת אסור לו להרים את המטבע, על כן הניח את רגלו על המטבע כדי להסתירה מעין רואים, והחליט לעמוד כך עד צאת השבת, כך ניצב לו הילד ברחוב הערבי למעלה משעה, והנה לפתע התקרב אליו נער ערבי ושאל אותו מדוע הוא עומד כמו פסל ואינו מש ממקומו? תחילה לא השיב איצ'ליה דבר, אך הנער המשיך לחקור אותו, והוא ענה לו בתמימות ילדותית יש לי משהו מתחת לרגלי שאסור לי להרים מפני שהיום שבת, אני שומר ע"ז ומחכה עד אחרי שבת כדי שאוכל. עוד בטרם סיים איצ'ליה את משפטו, הדף אותו הנער הערבי והפילו ארצה, גחן במהירות לעבר המטבע, חטף אותה ונמלט. איצ'ליה שכב המום על הקרקע, ועד שהתאושש והתרומם, כבר הספיק הנער לדלג מעבר לגדר ולהעלים מן העין. איצ'ליה ידע שיהיה זה חסר תכלית, ואפילו מסוכן לרדוף אחרי נער ערבי בעיר העתיקה. בשעת אחר צהרים מאוחרת עשה הילד המדוכדך את דרכו חזרה לעבר בית המדרש של הרבי מטשרנוביל שם נהג אביו להתפלל מנחה ולאכול סעודה שלישית, בדרך כלל היה זה תפקידו של איצ'ליה לסדר את הכסאות, לערוך את השולחנות ולהגיש את המזון עבור כל הסועדים במחיצת הרבי, אך הפעם חרג ממנהגו, והצטנף לו בפינה בחוסר מעש. הרבי מטשרנוביל שחיבב מאד את הילד הבחין שמשהו אינו כשורה, הספסלים והכסאות נותרו באי סדר והוא תר בעיניו אחרי איצ'ליה. הרבי ראה את הילד העצוב היושב לו לבד בקרן זוית. ניגש הרבי אל הילד ושאל אותו מה קרה היום אתה נראה כ"כ עצוב? כולנו זקוקים לך לעריכת השולחן. סיפר איצ'ליה לרבי את קורותיו באותה שבת והביע את עצבונו הגדול על הזדמנות הפז

שהוחמצה. הרבי הקשיב בתשומת לב, ואז נטל את ידו של הילד ואמר לו בוא איתי אל השולחן עכשיו, אחרי צאת השבת בוא בבקשה אל ביתי. במוצאי שבת יצא הילד יחד עם הרבי לעבר ביתו שהיה צמוד לבית המדרש, שם בבית, פתח הרבי את מגירת שולחנו והוציא ממנה מטבע זהב דומה לזו שראה הילד בסימטה בעיר העתיקה. הנה המטבע הזו שלך, אמר הרבי, אבל אני נותן לך אותה בתנאי אחד, מבקש אני כי תיתן לי את שכר המצוה שקיימת היום. הילד הנרגש הביט אל הרבי ושאל בתדהמה: הרבי רוצה את שכר המצוה תמורת המטבע? השיב הרבי, היום קידשת שם שמים באופן בולט בכך שלא הרמת את המטבע בגלל קדושת השבת. הנה לפניך מטבע זהב אחרת שלך היא, אני מבקש רק את שכר המצוה. איצליה היה המום. האמנם היה ערכה כה גדול? הוא הביט במטבע הזהב וחישב במהירות כל מה שאפשר לקנות באמצעותה עבור משפחתו, הוא נשא עיניו אל הרבי ואמר: אם כה גדול ערכה של המצוה, הרי שהמצוה אינה עומדת למכירה. גחן הרבי לעבר הילד ונשק לו על מצחו. במשך שנים רבות נהג ר' יצחק לספר לילדיו ונכדיו את ההמחשה הזאת מרבי זצ"ל.

סיפר רבי מיכל יהודה ליפקוביץ כידוע בחצרו נטועים עצי אתרוג שצמחו מגרעינים שנתן לו בזמנו החזון איש ואף הדריכו כיצד להשקותם ולטפל בגדילתם. הסטייפלר היה רגיל לקנות אצלו אתרוגים. כל שנה הוא היה בא ומבקש אתרוג מסוים, ומעולם לא שאל מה מחירו, אלא היה נותן סכום גבוה הרבה מעבר למחיר המקובל בשוק, ולא היה שיך להתווכח אתו שהמחיר ששילם גבוה מדי. פעם אחת קרה שהמחיר ששילם עבור האתרוג היה ממש מוגזם פי כמה מהמחיר בשוק. ר' מיכל יהודה העיז לומר לו, אבל הרב זה יותר מדי. הביט בו הסטייפלר ואמר: הבה ונראה מה אני נתתי לך, ומה אתה נתת לי. אתה נתת לי אתרוג, חפץ של מצוה, ואני נתתי לך כסף. כסף הוא כלום, מצוה היא הכל! **בהספד** על רבי בן ציון אבא שאול סיפר רבי מאיר ישכר מזוז רב של רמת אשכול בירושלים. שישב לצידו של הרב בן ציון בבית הדין כעשר שנים. תביעה בין שני מלמדים בתלמוד תורה שתפקידם גם ללוות את התלמידים בהסעות, אשר שטחו את דבריהם לפני ביה"ד, וכל אחד תבע שחברו הוא אשר יפתח את דלת הטנדר, כיום פתיחת הדלת היא באמצעות כפתור חשמלי אבל לפני עשרות שנים היתה פתיחת הדלת כרוכה במאמץ רב. אמר הרב בחכמה, חשבת שהוויכוח ביניכם יהיה מי יזכה לפתוח את דלת הטנדר? שהרי תינוקות של בית רבן דומים לספרי תורה, והטנדר לארון קודש, פתיחת הדלת וסגירתה, חשובים כמצות פתיחת ההיכל, שיהודים מוכנים לשלם כסף רב לקיומה, ואתם מתקוטטים ביניכם ומנסים להתחמק ממנה? השניים שמעו ומאז התייחסו לתפקידם כתפקיד קדוש ונשגב. מתוך דברי חיים לרבי יוסף חיים אליהו שליט"א

ידיעות חשובות וכן דברים מגדולי ישראל ערוך בדרך של שו"ת

שאלה: בפרשתנו זאת התורה אדם כי ימות באהל. אין התורה נקנית אלא במי שממית עצמו עליה. מה הכוונה במי שממית עצמו עליה? **תשובה:** לפחות בשעות הלימוד לסגור את הטלפונים וללמוד בריכוז. ומי שיושב ולומד בהתמדה זוכה מלבד לעולם הבא גם לשלוות הנפש כאן בעוה"ז, אשריו בעוה"ז וטוב לו לעוה"ב. ויש להוסיף שראוי מאוד גם לאברך שלומד כל היום שילמד גם זמן מסויים בלי תשלום כמובא בשערי תשובה קנה. והכל תלוי בכח הרצון. ומהו עמל? כותב החזו"א העמל שעל ידו אפשר להגיע לעונג אין קץ הוא שינון וחזרה על הלימוד ודבר זה הוא לכאורה מכביד אבל עי"ז נפתח שערי אורה ומגיעים לשמחה אמיתית מהתורה.

שאלה: יום שישי הקרוב הוא ער"ש חוקת איך צריך להתנהג באותו היום? **תשובה:** כתב הלבוש שביום זה היתה שריפת התורה ששרפו כ' קרונות מלאים בספרים בצרפת וגם בשנת ת"ח נחרבו ביום זה שתי קהילות גדולות וארעו עוד הרבה צרות ליהודים, והוא שאל בחלום עי"מ רגזה הארץ ונאמר לו שזה בגלל פרשת השבוע זאת חוקת התורה שהתורה תובעת את עלבונה, והמג"א ומשנ"ב תקב. הביאו אף הם מנהג זה שיום זה הוא יום צום. ומי שלא יכול לצום שיזהר לכה"פ לא לאכול מעדנים ולא יעשה דברים מסוכנים, ויעסוק ככל שיכול בתורה, ולכה"פ ימנע מדברים בטלים. ויזהר מלהיכנס לים סוער וכדו'.

שאלה: כשלאדם יש צרה איך יהפוך אותה לדבר טוב? **תשובה:** הילקוט שמעוני בתחילת הפרשה כותב שמכל דבר רע שיש לנו אמור לצאת דבר טוב, ומתי זה קורה? כשמאמינים בזה. וכמו שאפר פרה מטמא את הטהורים ומטהר את הטמאים, כך דבר רע יוצר טוב. רק צריך להאמין בזה. והגר"א כותב על דברי חז"ל שאומרים 'חייב אדם לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה', כי כמה שיותר רע ייצא בסוף יותר טוב רק כשמאמין בדבר זה. וכ"כ בחוה"ל שבכדי לקבל תוצאות טובות מסבל צריך להתבונן בלבבו שהקב"ה אוהבו והוא לא מביא לו חלילה דבר רע וזה נעשה רק לטובתו ועי"ז יזכה לראות הטוב.

שאלה: מה המסר שאפשר ללמוד מזה שסיחון ניצחו את מואב במלחמה, קודם שהפסידו במלחמה עם עמ"י? **תשובה:** כשסיחון ניצחו את מואב הם מאוד שמחו על כך אבל הם לא ידעו שכל מטרת הניצחון היתה כי עם ישראל הוצרך לכבוש את מואב, רק היה אסור להם כי כתוב אל תצר את מואב ואל תתגר במלחמה, מה עשה ה'! שילחמו עם סיחון וכך מואב ייבלע בסיחון ועי"ז יהיה מותר להילחם עימם ויוצא שהניצחון הביא את המפלה. הדברים אמורים כלפינו, לפעמים אדם חושב שהוא הצליח באיזה עניין והיינו:

הוא יצא מוקדם מהתפילה להרוויח משהו; הוא דיבר לשה"ר כדי להצליח בחברה; הוא עשה פעולה של לא ילבש כדי להיראות יותר טוב; וכל מיני בדיעבדים - שיידע שהצלחה אמיתית לא נמדדת בנקודת מבט זמנית, אלא בטווח הארוך ולא מסתבר שמדבר אסור אדם ירוויח משהו, וההפסד בא יבוא.

שאלה: מה הדרך לקבל ישועות מה' יתברך? **תשובה:** וכי נחש ממית או נחש מחיה? אלא כ"ז שמשעבדים ליבם אל אביהם שבשמים, ולא סומכים על כל מיני השתדלויות חיצוניות ובוטחים בקב"ה שהוא מנהל את העולם מיד נענים. וכן מצינו שכשמתה מרים פסק הבאר והבאר היתה בזכות מרים, בזכות שבטחונה בה' היה אדיר ביותר והיא תמיד עוד לפני הישועה היתה מודה לה' כי היתה בטוחה בישועתו. וידוע שהחפץ חיים כשהיו באים לבקש ממנו ברכות, היה תמיד אומר תפסיקו לשלוח מתווכים לקב"ה, והיינו שלא מספיק רק לבקש ברכה מהרב. אבא לא אוהב ששולחים אח אחר שיבקש ממנו בקשות, הוא אוהב שמדברים אתו ישירות. הסטיפלער היה אומר שהצרות באות כי נחלשו באמונה ובטחון ועושים יותר מידי השתדלות חיצונית. ומה שצריך לעשות זה להתחזק בתפילה ובאמונה שהכל בידו ואז התפילה תהיה מקרב הלב ומוכרח להתקבל.

שאלה: על כן יאמרו המושלים בואו חשבון. ב"ב עח: א"ר שמואל בר נחמן א"ר יוחנן מאי דכתיב על כן יאמרו המושלים וגוי המושלים אלו המושלים ביצרם כללו של דבר, צריך האדם להיות מתבונן בשכלו תמיד בכל זמן ובזמן קבוע לו בהתבודדו, מה הוא הדרך האמיתי לפי חק התורה שהאדם צריך לילך בו. ואחר כך יבוא להתבונן על מעשיו אם הם על הדרך הזה אם לא, כי על ידי זה ודאי שיהיה לו נקל לטהר מכל רע וליישר כל דרכיו. איך עושים את זה? **תשובה:** הביא המשנה ברורה בסימן א' סק"ב וז"ל: וצריך האדם לקבוע לו עת ללמוד ספרי מוסר בכל יום ויום אם מעט ואם הרבה כי הגדול מחברו יצרו גדול הימנו ותבלין היצה"ר הוא תוכחת מאמרי חז"ל, ובשעה"צ הביא מהברכ"י שהוא חיוב גדול יותר מלימוד משניות. ובסימן תר"ג סק"ב כתב: והאר"י ז"ל כתב שחיוב ללמוד בספרי מוסר כל השנה וכ"כ הגר"א במשלי בכ"מ ובמעשה רב. עוד כתב החפץ חיים בפרט בזמנינו בעונותינו הרבים שנתרבו מאד מפירי הדת ומפיצי דעות כוזבות בתוך העם, מאוד מאוד צריכים להתחזק בלימוד המוסר, כי רק על ידי לימוד זה יוכל כל אדם להתחזק מעמדו שלא יתמוטט. רבי גרשון אדלשטיין היה נוהג להביא בשיחותיו בעניין לימוד המוסר כדלהלן: כידוע שלימוד המוסר מחזק ומשפיע מאד, ונותן חיים מאושרים, כפי שאמרו לי הרבה, גם מבוגרים בעלי משפחה, שהתחילו ללמוד מוסר בקביעות, בכל יום משהו, מה שמעניין כי מה שמשעמם לא משפיע כלום, ונעשו מאושרים. עוד הוסיף רבי גרשון: ע"מ לגדול בתורה ועבודת ה' יש ללמוד בכל יום לכל הפחות חצי שעה מוסר, ולפעמים יש ללמוד רק 5 דקות מוסר כשאדם לחוץ וכדו'. פעם הגיע אליו אברך ושאלו: הרי בכל שנה מגיעים תלמידים רבים לישיבה, ובתוכם לפחות עשרה שהם בעלי כשרונות גדולים שיכולים לצאת גדולי ישראל, א"כ היכן הם אותם בחורים? שהרי במשך השנים הם נעלמים ונאבד שמם? ענה רג"א זה משום שאינם לומדים מוסר. כשנשאל מה יכול לשנות את האדם מן הקצה אל הקצה, ולהופכו לגמרי, ענה ר' גרשון לימוד המוסר. תלמידו תהה פעם באוזניו מדוע הוא מרבה כל כך לדבר על ענין המוסר. השיבו רבי גרשון: אני בדקתי את זה ונוכחתי לראות כי אי אפשר להצליח בשום ענין בלי לימוד המוסר.

שאלה: מהי הסתכלות התורה על מה שקורה כעת ביחסי ארה"ב – איראן – ישראל? **תשובה:** לב מלכים ושרים ביד השם...

שאלה: השבוע ד תמוז חל יומא דהילולא של רבינו תם נפטר לפני יותר מ-850 שנים, מה יחוסו הרם? **תשובה:** רבינו תם היה נכדו של רש"י אח של רשב"ם ריב"ם ורבינו שלמה, ספרו הוא היסוד הראשון לתוס' שעל הגמ' וכן ספר הישר, כמו"כ מפורסם דעתו בעניין תפילין דר"ת שהמון קהילות מקפידות ללבוש מידי יום מלבד תפילין של רש"י וכמו"כ יש לו זמן מסויים בבין השמשות, רבינו תם קבור בצרפת יחד עם אחיו רשב"ם ועוד מבעלי התוס'.

שאלה: בפרשתנו מובא שאספו את אפר הפרה והניחו במקום טהור למשמרת, האם יודעים היכן נמצא כיום אפר הפרה? **תשובה:** בתולדות הדברי יחזקאל משינאווא מובא שכשהיה בארץ עלה על אחד ההרים בגליל והתפלל שם זמן רב ור"ש הלר רבה של צפת אמר שקבלה בידינו ששם נטמנו כלי שרת עם אפר הפרה. והמקום הזה נקרא כיום עין כחל ופעם ערבי אחד שגר שם חפר בהר ומצא כדים של זהב מלאים באפר באותו זמן מתו לו ילדיו ונשיו הוא רץ לר"ש הלר שאמר לו שיחזיר מיד את האפר למקומו, ור"מ חרל"פ כותב שרבי ישראל משקולוב אמר שאם יצטרכו אפר פרה אדומה הוא יראה היכן זה נמצא. ובדרך אמונה מעשר שני ג ג"כ הביא שיש אפר פרה בזמן הזה.

שאלה: איזה דבר שכיח שעלול להביא לאירוע מוחי, ר"ל? **תשובה:** אכילת מאכלים עתירי שומן וסוכר, וכן חוסר פעילות גופנית. ועל אכילה בריאה והתעמלות גופנית כותב הרמב"ם בהלכות דעות שמי שנוהר בכך הוא ערב לו שלא יחלה ולא ימות קודם זמנו א"כ תהיה מגיפה או תאונה, אך גופו יהיה בריא עד שיגיע זמנו למות. והחזו"א כותב באיגרת להיזהר מאוד מאכילת תענוג שהוא דבר שפל מאוד, ועד שאדם מתפלל שיכנסו דברי תורה לתוך גופו שיתפלל שלא יכנסו מעדנים לתוך גופו. והגמ' בגיטין ע. אומרת סעודתך שהנאתך הימנה משוך ידיך ממנה. ולכן יש לחנך את ילדינו לעניין זה ולהימנע בעצמינו מאכילת סוכרים

וכדו' כי כידוע לא שייך שהורה יבקש מילדיו שימנעו מלאכול מאכלים עתירי סוכר והוא עצמו ילקק ארטיקים.

שאלה: איך גורמים שהילד, התלמיד, וכן הבן זוג יקבל את דבריך בשמחה? **תשובה:** רגש זה דבר מדבק, וכשאדם הוא רגוע ומשדר נינוחות קירבה חום וחיבה, ומראה זאת גם בשפת גופו, אז זה משפיע לטובה על השני. אבל כשאדם בלחץ או מתנשא ומביע נוקשות, מנוכר ולא מרוכז, אז התוצאה בשטח היא שגם העומד מנגד נכנס לאותו מצב וא"א להשפיע עליו, כי רגש הוא דבר מדבק.

שאלה: מה הדרך בחינוך, האם לומר רק 'אסור' 'מותר' או שצריך מעבר לכך? **תשובה:** חינוך זה להחדיר את הערך של הדבר, להפוך את הדברים למשמעותיים, להחדיר ערכים כדי שירגיש שה'לא' הוא טוב לו, וירגיש שה'כן' הוא ראווי בשבילו, ולא סתם כן ולא. ולתת לו הרגשה שהמצוות הם לא עול שהעמיסו עליו בעל כורחו אלא זה נותן לו חיים והוא נהיה אהוב לפני ה'. ואותו הדבר ערכי דרך ארץ כנקיון וסדר וחסד ומשמעת, להסביר לילד שע"י שיקיים אותם יהיו לו חיים מאושרים וטובים, ויש זמן מיוחד להחדיר בילדים ולחנכם לחיים של תורה מצוות מעשים טובים ודרך ארץ, והזמן הזה הוא בסעודות שבת למצוא כל שבת איזה עניין ולדבר עליו זה חודר בעצמות ואין כמו גירסא דינקותא. חלק מהספר וזכינו.

חידות

חידות שינון הפרשה לפי סדר הא-ב. א. הכהן הראשון שעשה פרה אדומה? אלעזר. ב. נעלמה עם מות מרים? באר. ג. כל דיני הפרה האדומה אמורים גם עליו? גר. ד. ממנו הכהן מזה 7 פעמים? דם הפרה. ה. מקום קבורת אהרן? הר ההר. ו. "דבר אל בני ישראל _____ אליך פרה אדומה". ויקח. ז. מקום רע זה מקום שאינו מקום? זרע. ח. שם נצחו בני ישראל את הכנעני? חרמה. ט. את אפר הפרה צריך להניח במקום? טהור. י. עיר שמשה שלח אליה מרגלים? יעזר. כ. העוסק במלאכת פרה אדומה? כהן. ל. יצאה מקרית סיחון? להבה. מ. יצאו מן הסלע? מים. נ. מילה נרדפת לשרף? נחש. ס. מלך האמורי? סיחון. ע. נשרף יחד עם הפרה? עץ ארז. פ. מטהרת את הטמאים ומטמאת את הטהורים? פרה אדומה. צ. "ויבאו כל העדה למדבר _____". צין. ק. מקום מיתת וקבורת מרים? קדש. ר. אחד משבעת המינים המוזכר בפרשה? רימון. ש. כמה זמן טמא אדם שנטמא למת? שבעה ימים. ת. פרה אדומה חייבת להיות? תמימה.

חידות פרשת שבוע: א. איזה ב' עניינים נאמר עליהם זאת חוקת התורה? ב. איזה ג' עניינים משותפים יש באהרן ומרים? ג. איזה מקום בפרשה יש בו ג"פ האות ה? ד. איזה הר בפרשה מורחים? ה. 5 מילים בפסוק אחד המתחילות באות ע?

חידת משמעויות מילים: ו. י"ז משמעויות למילה יד?

חידות ידע תורני: ז. כיצד יתכן שאפשר להפריש פאה ממין על שאינו מינו? ח. מתי נאמר הדין שאחד אפי' בעשר אסור ועשר שרי אפי' באחד? ט. מי ניצל כשזרקוהו לכבשן האש? י. מתי נדר פוקע מאליו בלי שיתירו לו הנדר, ב מקרים? יא. באיזה עניין מפרשת שבוע לא נאמר דין לבד? יב. איזה דבר מהפרשה קיימו בניי רק תשע פעמים?

חידות לשאל את הילדים: יג. איזה בעל חיים בפרשה קשור לבראשית? יד. איזה בעל חיים הצבע שלו הופכו ליוקרתי מאוד? טו. איזה ארץ בפרשה קשור לצבע? טז. איזה מסכתות בש"ס קשורים לשבע? יז. באיזה צבע שיניים נולד כושי? יח. איזה דבר יש לאדם עשרים? יט. איזה אות יש לכל אדם פעמיים בראש? **תשובות:** א. אצלנו בפרה, וכן במדבר לא כא על הכשרת כלים. ב. אחי משה. מתו בפרשה. מתו בחודש אב. ג. הר ההר. ד. הר המשחה. ה. כא כד. ו. א. יד. מניח תפילין על יד שמאל. ב. בעלות. יד ראשונה, יד שנייה. ג. היד החזקה. שם כולל ליי"ד ספרי משנה תורה לרמב"ם. ד. על ידי. נחית כצאן עמך ביד משה ואהרן (תהלים ע"ז כ"א) מצודות דוד - על ידי ה. בדברי. ועל ידי עבדיך הנביאים כתוב. ו. רשות. ויקח את כל ארצו מידו, (במדבר כ"א כ"ו) רש"י מידו - מרשותו. ז. בית יד לכלי. ידות הכלים. ח. יד של אוכל. כל שהוא יד ולא שומר, מטמא ומטמא ולא מצטרף (עוקצין מ"א). ט. ידיים לדבר. ידיים מוכיחות. ידיים שאינם מוכיחות. י. מזכרת. יד שרה. יד חדוה. יד אבשלום. י"א. ידו אבנים. ידו גורל. השליכו. י"ב. ידו על העליונה. גובר עליו. מנצח. י"ג. לא מצא ידיו ורגליו. התבלבל. י"ד. על יד על יד. מעט מעט. ט"ו. עשה יד אחת. פעל בשיתוף. ט"ז. על יד. סמוך. י"ז. כיד המלך. בשפע. ז. רש"י בחולין כותב שאם יש בשדה תבואה אילנות באמצע יכול לתת פאה מהתבואה על הכל. ח. להתנגב במגבת בשבת לאדם אחד חיישינן שמא יסחוט אפי' ב"י מגבות, ולעשר בני אדם שרי אפי' במגבת אחת ול"ח שמא יסחוט כי יזכירו אחד לשני. ט. אברהם, חנניה מישאל ועזריה, יהושע כה"ג, ר' זירא, מר עוקבא, חזקיהו, ר' חיא בר אשי. (עיין קידושין פא.). י. א. כשחברו נדר והוא אמר ואני והתירו לחבירו. כשאמר קונם שדך ומת בעל השדה. יא. תוס' בעירובין הביא דהלכתא דאין לבד בטומאה. יב. פרה אדומה. יג. נחש. יד. פרה אדומה. טו. אדום. טז. שבת ביום השביעי, ר"ה יומא סוכה הם בחודש השביעי, נדה סופרת שבעה ימים. יז. הוא נולד בלי שיניים. יח. אצבעות. יט. האות עין לכ"א יש שני עיניים.

מדור זה יש להימנע מלקרוא בשבת: רעיונות שנשלחו השבוע ובהם פתרונות לבעיות שהובאו בשבועות קודמים. אין לנו אחריות על הנכתב כאן: א. סתימה בכיור: בדרך כלל אין צורך בחומר, רק לפתוח את הסיפון מתחת הכיור ולנקות, אם לא עזר, לפתוח את הברך של הצינור שמתחת הכיור ולנקות, אם הסתימה בשני הכיורים, יש בארון המטבח פקק של ביוב, פותחים אותו ומתחתיו יש בריצוף פקק נוסף, פותחים אותו ומוציאים את הלכלוך, לפעמים גם פומפה עוזרת. **ועוד כתבו: פתיחת סתימות בכיור ללא חומרים מסוכנים: לשפוך לחור הניקוז אבקת סודה לשתיה, ומעל לשפוך חומץ הכל תוסס וממיס את הלכלוכים שגורמים לסתימה. **ב. יבלות:** ניסיתי את כל התרופות והסגולות עד שמישהו אמר לי לשים מהיין שנשפך בהבדלה לצלחת ותוך שבועיים זה נעלם ולא חזר כבר כמה שנים. **ג. איך לעזור לילד בן 12 שאינו מפסיק מלאכול כמויות אדירות -** כמובן צריכים לבדוק אם יש בעיה רגשית או שאין לו סיפוק ועידוד בחיי היום יום והאכילה מרגיע אותו נפשית. ואם אין את הנ"ל שמעתי עצה פשוטה, שישתה כמה כוסות מים לפני הארוחות ועדיף מי סודה ואז הגוף לא מרגיש הצורך להכניס מדי הרבה אוכל **ד. ילד שלא אוכל, יש לפנות לרופא, אולי חוסר ברזל, אולי ציליאק. ועוד כתבו:** לא נותנים לילד כלום בין הארוחות רק את הארוחות עצמם בהתחלה הוא לא יאכל אחר כך לא תהיה לו ברירה והוא יאכל יפה מאד **ה. לנקות פיח מנרות שבת -** לנסות עם סקוצברייט וסבון פיירי **ועוד כתבו:** ספוג הפלא עם אנטי קאלק. **ו. תרסיס למניעת זבובים אנטיפיליי** אפשר להשיג בירושלים בחנות רוטשילד ברחוב מאה שערים בירושלים **ז. אופטומטריסטית מעולה,** שהצליחה להתאים מספרים טובים במשקפיים, במצבים שאחרים לא הצליחו, בנוסף, היא גם מלווה ילדים עם בעיות של עין עצלה, ועוזרת להם בכמה וכמה דרכים. **גב' מרים ליטמן** מבית שמש 052-7608681 **ח. סיום חסימת חשבון גוגל:** קוראים רבים שחוו חסימה בחשבון גוגל במשך שנים בשל אי-קבלת SMS, מדווחים על פריצת דרך. המערכת עודכנה. אם נחסמתם, נסו שוב להיכנס היום - בחלק מהמקרים הופיעה כעת אפשרות לשיחה קולית לקבלת קוד אימות, במקום SMS. כך, בסיעתא דשמיא, ניתן לשחזר חומרים חשובים שנעלו במשך שנים. **ט. לנימלול ברגליים ואצבעות רדומות** ידוע לנו על טיפול מצוין שנקרא "קרניו באלאנס" שעוזר לדברים כאלה ועוד הרבה בעיות. יש מטפלת בירושלים 0583255657 ועוד כתבו: ככה"נ מדובר בקרפלי סינדרום, היצרות של התעלה הקרפלית סובלים ממנה בד"כ אנשים המפעילים לחץ רב על שורש כף היד. אפשר לקנות סד אלסטי לשורש כף היד [מרשם יוזיל לכמה שקלים] יש פיזיותרפיה שכולל מתיחות וכן עם כדור ספוג קטן לתרגל במקרי קיצון עושים ניתוח, אך לא תמיד עוזר ויכול גם לחזור.**

התורה חסה: בקשות עזרה וסיוע שנשלחו ע"י הקוראים, למי שיש פתרונות או רעיונות לשלוח ע"מ לסייע לציבור מתבקש לשלוח למייל שבסוף העלון והקב"ה יחזיר לו בכפלים: א. איך ניתן להוריד כתם חלודה משיש שלא יורד זמן רב **ב. איך אפשר לטפל בעור מתקלף בשפתיים גם אחרי תקופה ארוכה של מריחת כל מיני סוגי משחות **ג. מה ניתן לעשות לנסיגת חניכיים **ד. אם יש איזה מידע ופתרון להפרשות בעין אחת, הייתי אצל הרבה רופאים ואינם מזהים דלקת ברורה בעין******

הגגים המיועדים לאלו שיש להם מזה תועלת

כשבמודעות הנופש לבין הזמנים מתחילים לכתוב "נותרו חדרים אחרונים", סימן שאנשים כבר מתחילים להזמין את החדרים הראשונים.

הרגע הזה בבוקר שדלת בית הכנסת נפתחת ונכנס מישהו עם פראק ועניבה לבנה.
הרגע הזה שאתה פותח את הידים כדי לראות את גופת היתוש שהרגת במחיאית כפיים ואתה מגלה שאין כלום.

מעניין מי היה האדם הראשון בעולם שבמוחו התגלגל הרעיון לעשות ליקר מבנות.

בא לי להיכנס לים עם וופל לימון. אולי זה יגרום למדוזות להתרחק ממני.

באתי לחנות גרביים והרגשתי שהגעתי לפינת הגלידה.

עצר אותי שוטר ואיימתי עליו שאני עריק בנס הוא הצליח לברוח ולשחרר את עצמו.

בבני ברק ילד עד גיל 9 לא חוצה כביש לבד אלא לוקח איתו עוד שתי אחיות ועגלה עם תינוק.

בעל מצליח הוא מי שמרוויח יותר ממה שאשתו מוציאה. אשה מצליחה היא מי שמוצאת בעל כזה.

יש אנשים שזוכים למצוא אשה משורש נשמתם, ויש כאלו שזוכים לאשה שמוציאה להם את הנשמה מהשורש.

פעם אחת קראתי ספר ברחוב... לצערי נתקעתי בעמוד הראשון.

אולי אני עני, אביון, דלפון, מסכן, חסר ממון, דל אמצעים אבל היי, לפחות השפה שלי עשירה.

שוטר נתן דוח לכורדי, ואמר לו: קיבלת 5 נקודות, שואל הכורדי, מה עושים עם הנקודות? השוטר עונה לו: אתה אוסף עוד 21 נקודות וקונה אופניים.

אני רק שאלה: משמרות המהפיכה הם שומרי חינוך או שומרי שכר?

עד שהרגתי את היתוש בסוף התברר שהיו שניים.

סידור פרחים לכלה. מי צריך את זה, אבל מי יעז לא לשלוח.

הזמנות פרטיות לא נשלחו. נו, באמת.

אם כבר מלחמת אחים, כדאי להתחיל במלחמת אחיות.

כעת נשארנו רק עם הקוקו ההוא מארגנטינה...

פרטי ההסכם כפי שמתפרסם בערוצים בינלאומיים **טראמפ יתקשר** למוג'יטבא ויתחיל לקרוא לו בשם חיבה מוג'יטבליה. **מהיום מצרי הורמוז** יקראו מצרי דונלד. **קאליבף יקבל מפטיר יונה** ביום כיפור הקרוב. **עוד מפרטי ההסכם** המתגבש בהמשך...

הצעת חוק: עונש כבד לאדם שמחזיר קרטון חלב ריק למקרר.

הצעת חוק: טסט לגלגלים של העגלות בסופר.

לא תמיד אני עושה אפצ'י אבל כשיש לי קפה רותח ביד בא לי רצף של שש אפצ'י.

גם אם תקשור את נעלי הבית אחת לשניה כשתחזור תמצא רק אחת.

אני: מפיל נייר על הריצפה. אבא: למה שלא תהרוס את כל הבית וזהו.

תמונה רגילה: נראה הכי טוב שאפשר. תמונה ברב קו: נראה כמו מחבל אחרי שלוש שנים בצינוק.

הרגע הזה שאתה עובר חצי מטר ממכשיר ייבוש ידים והוא מחליט להראות נוכחות.

הרגע הזה שאתה מגלה בטעות שאמרת שיר של יום רביעי.

הרגע הזה שאתה מסיים רש"י ארוך ומגלה שעדיין לא למדת את הגמ' עליו.

האם היה פעם אדם שהצליח לפתוח את הקוקוים של הקורנפלקס מבלי שהם יקרעו.

האנשים האלו שמתיישבים לארוחת בוקר עם חבילת קורנפלקס לימינם ובקבוק חלב לשמאלם ומתחיל הסרט נע של הקמח מים באפית מצות כל כמו דקות שופך קורנפלקס וחלב וחוזר חלילה.

אם הגבר היה מנקה לפסח והאישה היתה בונה סוכה שניהם היו מתחילים בערב פסח.

היכן ניתן להשיג את העלון

לקבלת העלון באופן אוטומטי יש לשלוח מייל עם המילה 'הצטרפות' לכתובת זו alonalon+subscribe@googlegroups.com ולאחר מכן תקבלו הודעה, יש להשיב תשובה למייל שקיבלתם, ותקבלו אישור שצורפתם.

הודעות תגובות רעיונות פתרונות למערכת העלון יש לשלוח למייל זה 1@1alon.com ניתן להשיג בכתב גדול במייל הנ"ל.

כמו"כ ניתן להשיג את העלון ב'קובץ גליונות' וכן ב'אוסף גליונות'. ב'כל העלונים' בשם **הבית התורני**. **ובעוד קבצי עלונים.** וכן **בקול הלשון** מקישים על מאגר השיעורים/עברית/תנ"ך/קובץ גליונות שלמה קולדצקי ומורידים מה שרוצים עלונים מהשבוע ומהשש שנים אחרונות. **במחשב** ניתן להוריד בדרשו בבינינו ועוד, ע"ש: עלון קולדצקי. או עלון לשבת.

חדש ניתן לקבל את העלון בפקס לקבלת העלון בפקס יש להתקשר למס' 023132641 ולהקיש 1 ואז להקיש קוד עלון שמספרו 1010 ואז שוב 1

כמו"כ יהיה ניתן להשיג עלונים בבני ברק: צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר מצד שמאל של הכניסה, בקופסה בפינה בחצר ברחוב סוקולוב 23.

העלון בכניסה לתלמוד תורה כתב סופר עולה סך של 30 אגורות לעלון (12 שקל לשנה, שקל לחודש ממוצע כי בביה"מ לא יוצא), אפשר לשלם מראש לכמה שבועות קדימה, אפשר לשלם לאחר השבת, את התשלום יש לשלם בקופה הצמודה. או ב'נדרים פלוס' - רשת הכוללים פרדס כץ-עלון, (שלוחה 2422). אפשר לשלוח משם הודעות. **מי ששילם עבור כמה שבועות קדימה** אין לנו התחייבות לספק לו עלון במידה ויהיה חסר רח"ל או שלא יצא עלון. **הפצת העלון דרך המיל היא ללא תשלום**, וכן התשלום הוא רק על לקיחת העלון מהמקום הנ"ל ולא על צילום העלון באופן עצמאי.

להלן מקומות שבהם ניתן להשיג את העלון: בירושלים: בישיבת מיר אצל הגאון הצדיק רבי דוד רוטשילד שליט"א שזכה לנחת מיוצאי חלציו בנים וחתנים תלמידי חכמים באמת. או אצל האדם הגדול והאהוב רבי אבי פרידנר שליט"א שאשרי הדור שזכה שאישיות כזאת בתוכה. **עוד בירושלים** בבית הכנסת 'בית מרים גיטל' מעלות דפנה, ניתן להוריד את העלון במדור עלוני שבת - עלון לשבת קולדצקי. **עוד בירושלים** מורדות

גילה בקהילת בני הישיבות המפוארת אצל משפחת וייס. **ניתן להדפיס את העלון עוד במודיעין עלית:** שדי חמד 12 דירה 7 מודיעין עלית טלפון: 0527113571 **במודיעין עלית** בעמדת אוצר החכמה בביהמ"ד קהילת משך חכמה - רחוב משך חכמה 41 לכתוב עלון לשבת, בעלות סמלית של הוצאות ההדפסה בלבד. **עוד במ"ע:** ביהכנ"ס שיח יצחק מודיעין עלית. זמן: בכל יום ו' אחרי מנחה גדולה. ע"י הילד החשוב מאוד עדיו לגדולות אהרן יהודה לייב סילבר. עומד ליד הפתח. **בבית שמש:** אצל האיש הגדול בכל התחומים רבי נחום זכריש שליט"א בבית הכנסת אור אליהו. ואצל הילד הצדיק אלימלך הכהן גליק, שמדפיס ומפיץ במסירות רבה את העלון בבית הכנסת בית אביי וכן מי שמגיע לקבל את העלון בביתו, הוא מביא לו במאור פנים ממש. **בביתר עלית:** בבית הכנסת שלום רב ברחוב שלום רב גבעה בי. **בהר יונה:** אצל רבינו שמחה שולמן שליט"א ששלחו לי המון שבחים ומה שמאוד התרגשתי שהוא הצליח במקום שרבים בכל רחבי הארץ נכשלו ומדובר בזה שהוא עשה היסטוריה והפך את המניין של 30:7 למניין מרכזי מאוד, מזל"ט לרבי שמחה על הניתוח ליזר המוצלח בענינו ומיד אחרי שיסיים עם משקפי השמש הוא יחזור לראות כאחד האדם ללא צורך במשקפים. **ברחובות** בישיבת מאור התלמוד אצל הבחור הידוע בצדקותו והמידות הטובות שלו רבי שלמה דויטש שליט"א. **ברכסים:** אצל רבי יוסף המאירי שליט"א הצדיק הגדול. **בקרית מלאכי:** בישיבה. **באופקים:** אצל הנער הצדיק ממשיך דרכו של אחיו הנער אלחנן המברסטון מבכירי ת"ת תורת שמשון שמפיץ במסירות ובמאור פנים כאחיו גם בחיידר וגם בבית הכנסת שערי תפילה. **עוד באופקים** בבית הכנסת אמרי חיים הנער יהושע דוד הכהן גליק נער לא ימיש מתוך האוהל המפיץ בשמחה.. **בחריש:** במתחם בתי כנסיות בשכונת בצוותא. בבית הכנסת חניכי ק"ק תימן. **בפתח תקווה:** באור ישראל הגדולה והקטנה. באהל אברהם ובשירת מרים. בקהל חסידים. ביוצאי חברון. ובבני ישיבות שבפרי מגדים, ע"י רבי יואל פינהנדלר שליט"א. **בראשון לציון:** בישיבת עטרת שלמה. אצל הבחור המופלא בחיר הגידולים של בית השם רבי בצלאל פרדימן שליט"א שהתפילות שלו עושות רושם גדול בשמים: **עוד בראשון לציון:** ברח' דרור 21/חפץ חיים 1, מניין 'בני תורה', חיידר ראשון לציון. **באלעד:** בתפארתה בחוף. ובישיבה של הרב אטינגר, כולל של הרב פכטר, במאור שרגא באבן גבירול, ובאחיעזר ע"י רבי יואל פינהנדלר שליט"א. **עוד באלעד:** בביהמ"ד משכן משה רחוב שמעיה פינת אבטליון בעמדת אוצר החכמה במדור עלוני שבת. **בעפולה:** ניתן להשיג את העלון בעמדת אוצר החכמה בבית הכנסת המרכזי אהל משה - גבעת המורה עפולה - בעלות סמלית של הוצאות ההדפסה בלבד. **בעפולה עלית:** בביהכ"נ בני הישיבות רח' רש"י או אצל האיש שזכה דורינו להתכבד בו רבי אהרן קולדצקי שליט"א. **עוד בעפולה עלית:** בביהמ"ד דחסידי ויזניץ וכן בביהכ"נ בית ישעיה רח' יצחק שדה. **ברעננה:** בישיבת חייל אורייתא וכן בעלי מוהר 15 אצל הבחור החכם יאיר זכאי 0533100287, ואצל משפחת זכאי בטלפון: 052-6903395. **בבית שאן:** אצל רבי משה חדש במנין אברכים ברחוב אהבת ישראל בקהלה החדשה בראשות הרב יהושע לייב שכטר שליט"א. וכן אצל רבי יהונתן בכור - בית שאן. וכן אצל הבחור החשוב יעקב בן עזרא מבחירי ישיבת דרכי משה בבית שאן. **בגבעת שמואל:** אצל האברך הגה"צ והנחמד לכל אחד הרב עידן סוקלוד שליט"א כולל משכן אברהם ויצחק. **ביד בנימין** בישיבת דרכי איש ע"י הבה"ח יצחק מנצור שליט"א מצדיקי הדור. **בעמנואל** בחנות הקליה של האיש שמשמח את כולם בכל אפשרות משה שאלתיאל. ידידי מרון בן חיים הי"ו בעל הדפוס ביישוב במרכז מסחרי בעז"ה התווסף לשלוחות החלוקה בעלות הוצאת הדפוס בלבד. **בארגנטינה** ישיבת חפץ חיים על ידי הרב היקר והאהוב על כולם רבי שלמה שמה שליט"א.